

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK DEN HAAG

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directie Kennis en Innovatie
Team Wetenschapsbeleid

Prins Clauslaan 8
2595 AJ DEN HAAG
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG
www.minlnv.nl

T 070 - 3786868
F 070 - 3786113

Onze referentie
DK. 2010/1312

Uw referentie
2010Z11216/2010D31366

Bijlagen
1

Datum 10 september 2010
Betreft Strategische agenda ethiekbeleid van LNV

Geachte Voorzitter,

Naar aanleiding van vragen van de vaste Kamercommissie LNV bied ik u hierbij aan de Strategische agenda voor het ethiekbeleid van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), uitgevoerd door het Rathenau Instituut.

De Strategische agenda voor het ethiekbeleid van LNV is een geactualiseerde versie van een eerdere interne nota van LNV uit februari 2003.

Mede met het oog op mijn bijdrage aan de financiering van het NWO-programma Maatschappelijk Verantwoord Innoveren heb ik samen met de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), het Rathenau Instituut gevraagd de nota uit februari 2003 te actualiseren, toegespitst op de voedselvoorziening.

Ethische kwesties over de agroproductie zijn verknoopt met ingewikkelde vraagstukken rond bijvoorbeeld gezondheid, armoede, landschapsbeheer, de verhouding mens-dier, globalisering, de sturende rol van technologie en industrie in de voedselproductie en de reële én beleefde belangen van voedselconsumenten.

Onderzoeks- en debatvragen

De Strategische agenda zoomt in op de ontwikkelingen die zich op korte en middellange termijn (tot ongeveer 2015) zullen voordoen binnen de agroproductie en indexeert de ethische vragen die deze ontwikkelingen opwerpen. Dit heeft geresulteerd in mogelijke onderzoeks- en debatvragen op de volgende zeven thema's:

1. Convergerende technologieën;
2. Voedsel en armoede;
3. Handel en waarden;
4. Optimale landbouw;
5. Innoveren;
6. Burgers anders doen eten;
7. Eten en beleving.

Leven
van het land,
geven
om natuur.

De Strategische agenda maakt deel uit van het interdepartementale NWO-themaprogramma Maatschappelijk Verantwoord Innoveren: "Ethische en maatschappelijke verkenning van wetenschap en technologie". Dit programma richt zich op vraagstukken rond technologische ontwikkelingen waarvan met goede reden is te verwachten dat zij ingrijpende (zowel positieve als negatieve) effecten zullen hebben op het individu en/of samenleving. NWO heeft een oproep gedaan om onderzoeksvoorstellen in te dienen op de volgende vier hoofdthema's:

- a. De maakbare mens;
- b. Voeding;
- c. Dier, natuur & leefomgeving;
- d. Intellectual Property Regimes (IPR).

Door de Strategische agenda voor het ethiekbeleid van LNV onder uw aandacht te brengen, benadruk ik het belang van ethische thema's op de beleidsdomeinen van LNV.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit,

G. Verburg

Directie Kennis en Innovatie
Team Wetenschapsbeleid

Datum
10 september 2010

Onze referentie
DK. 2010/1312